

זכרונות מליל הסבל

גם לעשות את הסדר בארץ רחוקה, גם באנגלית וגם לפני הגויים? הנה הזדמנות להגיד את כל האמת

זירת האירוע. "עכשיו אנחנו מבינים יותר טוב את היהודים"

השנה, אמרה בייתי הגדולה בסקיפ, אני רוצה שתבואו ותעשו את ליל הסדר אצלי. החוורתי קלות. כל כך רחוק וכל כך יקר, אמרתי. לא יותר פשוט שתבואי אלינו? יותר פשוט, אמרה, אבל גם לי מגיע פעם. אמרה, ולח' צה קלות על שקיק הדמעות מתחת לעיני השמאלית.

וכך מצאתי את עצמי כשבוע לפני ליל הסדר יושב בסיאטל הרחוקה ומתכנן את האירוע. הכל כבר מתוכנן, אמרה הילדה. את ליל הסדר אני עושה כמו בכל שנה עם חב' רים. אבל הפעם שמעו שאתם באים וכולם רוצים להשתתף, אז באים החברים, החברים של החברים וההורים של החברים.

רובם ככולם לא יהודים, המשיכה.

לכן הכנתי כמו בכל שנה הגדות בשפה האנגלית בנוי סח מקומי. אני אנהל את הסדר, אמא תעשה את מרק העוף והקנידלעך המפורסם שלה, כל אחד מביא כיבוד. אתה תסביר בתחילת הסדר את מהות החג. באנגלית? שאלתי. בוודאי, ענתה, ויש לך שבוע בדיוק להתכונן.

גם לעשות את הסדר בארץ רחוקה, חשבתי לעצמי, גם בשפה האנגלית וגם לפני הגויים? הפעם יש לי הזדמנות להגיד את כל האמת על ליל הסדר.

פרולוג:

פתחתי בסיפור הפסח: לנו היהודים יש 3,000 שנות ניי סיון של סבל, החל מהתקופה בה היינו עבדים במצרים ועד היום. לפיכך, בכל שנה בליל הסדר אנחנו מתכנסים לחגוג את הסבל היהודי. לליל הסדר עצמו יש ארבע חלקים.

רותים, המסכן. בטח יש לו בעיות עם הפרוסטטה.

ההגדה היא אוסף סיפורים שכתבו חכמינו לפני אלפיים שנה, ובהם הם מספרים על חכמים אחרים שחיו לפניו שמצידם מספרים על יציאת מצרים. הסיפורים כתובים חלקם בעברית עתיקה עם מילים שקשה לבטא, וחלקם בארמית עתיקה שאי אפשר להבין. כל אחד בתורו חייב לקרוא קטע מההגדה, כאשר היתר מלווים אותו בהערות מלגלגות על השיבושים בקריאה. כאשר מגיעים לפסוק "שדיים נכוננו..." מתגלגלים כל הילדים בצחוק אדיר. בין הקטעים יש שירים, כולם מכירים את המנגינה של השורה הראשונה בלבד וחור

סבל שני: קריאת ההגדה

לקריאת ההגדה מתיישבים כולם סביב השולחן הערוך. כלל חשוב בארגון השולחן הוא כזה: אם השולחן מיועד ל-20 כיסאות, מסדרים סביבו עוד ארבעה כיסאות לפחות. חשוב שהישיבה תהיה בצפיפות, מרפק נוגע במרפק, תנועות הידיים אפשריות רק קדימה ואחורה כמו בשיעור של מרסל מרסו. כדי לקום מפעם לפעם מסיבות ידועות לאנשים בגילי, חייבים לדחוף בישיבה את הכסא עם הרגליים לאחור כך שצליל החריקה יפנה את תשומת לב המשתתפים אליך. אתה חש את המחשבות של כולם רצות. שוב הוא הולך לשי-

סבל ראשון: ההתכנסות

לקראת ליל הסדר מתכננים כל בני המשפחה. נפגשים עם כל הדודים, הדודות ובני הדודים אותם לא ראינו כל השנה. מתחבקים, מתנשקים ומברכים אחד את השני. טובי, פונה אליי אחד מבני הדוד, אני רואה שהתחלת לאבד שיער גם מאחור. ואחר מטעים: אני רואה שעיניך לא חזרת למשקל שהיה לך לפני הלידה, או: עדיין רווק? למה אתה לא מוצא A nice jewish girl? אולי אתה בכלל אוהב בנים? כי אני מכירה בחור מתאים, רופא עיניים ובוודאי לאחר ברכות חביבות אלו מתיישבים לקריאת ההגדה.

עדיין רווק? למה אתה לא מוצא A nice jewish girl? אולי אתה בכלל אוהב בנים? כי אני מכירה בחור מתאים, רופא עיניים ובוודאי

סיאטל. השנה הסדר אצלי

קינוח?

סבל רביעי: הסיום

כבדים, חסרי יכולת לזוז, אנחנו צונחים על הספות מסביב נאנחים עמוקות. חושבים על הנסיעה חזרה הביתה, מאוחר בלילה. המי-זגן באוטו בדיוק התקלקל, פקקים כל הדרך בחזרה, עייפות עוטפת אותנו כקורי עכביש. מישהו מתחיל לשיר שירי אביב, אחר מוציא גי-טרה ומתחיל ללוות, שיחות קטנות בין האנשים, קפה ותה ופיצוחים מחולקים, הלוואי ויכולתי להישאר כך לתמיד בין האנשים שאני אוהב.

אפילו:

סיימתי לספר לגויים בני-כר על מהות הסבל היהודי. ביתי נהלה את הסדר בצורה מופתית, כל אחד קרא בתורו פסקה מההגדה. המשפט "שפוך חמתך על גויים" היה ללהיט, במקומות הנכונים נשלפה הגיטרה וכולם שרו את השיר "let my people go" בקצב הגוספיל. לאחר הסדר ניגשו אלי חלק מהמתפתים, לחצו את ידי ואמרו: עכשיו אנחנו מבינים יותר טוב את היהודים. וגם המרק היה מצוין, הוסיפו, אפשר לבוא שוב בשנה הבאה? גם אני מחכה כבר לליל הסדר הבא.

נכתב בסיאטל, פסח 2014
הכותב הוא חבר בתנועת כפר ורדים ירוק

זרים עליה פעם ועוד פעם ועוד - דיינו.

והשתייה? השתייה! מתכוון לסבל אמיתי. היין נמזג לכר-סות אבל בכל פעם מרימים את הכוס ולא שותים. ממש כמו סיוזיפוס שגלגל את האבן לראש הגבעה ובכל פעם שהגיע לראש הגבעה האבן התגלגלה בחזרה לתחתיתה וחזרו חלילה. בקיצור, יין לא שותים פה! אחד המי-שתיים שהצטיין בילדור-תו במקצוע החשבון מודיע לנוכחים באופן שוטף כמה דפים יש עד לאוכל. לכן, כדי לא להגיע רעבים לאוכל יש חטיפים: גפילטע פיש, מרור, חרוסת, בצים קשות.

סבל שלישי: הארוחה

זוכרים את הדורות מהסבל הראשון ההתכנסות? כל אחת מהן טרחה והביאה ממיטב בישוליה. תבניות וסירים מדיפים ריחות משכרים של ילדותנו מונחים זה בצד זה על השולחן. מרק עוף עם קנידלעך כמובן, צלי עוף וצלי בקר ותפוחי אדמה חרו-כים ואורז לספרדים וסלטים ועוד ועוד.

למרות שאנחנו כבר שבעים מהחטיפים שאכלנו בזמן קריאת ההגדה, חייבים לאכול, אחרת הדורות תעל-בנה. אז פותחים את החגורה וכמה כפתורים במכנסיים ומתחילים לטעום מכל דבר. עד מהרה אתה מרגיש כמו אווז מפותם, אבל אין ברי-רה - צריך להמשיך. מי רוצה